

Interreg
Greece-Bulgaria
European Regional Development Fund
AGRI-ABILITY

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА

ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No.1

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ №. 1

- Понятието “**иновация**” е въведено за първи път от американския икономист от австрийски произход Йозеф Шумпетер още в самото начало на XX век във връзка с разглежданото от него “осъществяване на нови комбинации” в икономиката
- Това понятие е в пряка връзка с едно друго понятие – понятието “**инвенция**”- разбирано като обобщаващо на понятията: “изобретение”, “откритие”, “ново решение”, “нова идея”.
- **Иновациите от своя страна са по нататъшното развитие на инвенциите в тяхната конкретна употреба в даден сектор на икономиката, като включват и институционализация на съответни методи за производство или довеждането до пазара на дадени нови продукти.**
- Критерият за успех е технически за инвенцията, но търговски за иновацията.
- С понятието “иновация” се обозначава **или целият процес** по създаването на нов продукт, нова технология, нова организация, нови пазарни възможности и т.н., **или крайният резултат** – същият този нов продукт, технология, организация и пр.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Табл. 1. Класификация на иновациите

Критерии	Видове Иновации
П. Дракър:	
По източник	В отрасъла: Породени от неочакваното; Породени от несъответствията; Породени от нуждата на процеса; Породени от промени в структурата на бранша или на пазара; Извън отрасъла: Породени от демографските промени; Породени от промени във възприятието и ценностите; Породени от новото познание.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

М. Славова и М. Петров:	
1. По степен на новост	Радикални (пионерни, базисни); Усъвършенстващи.
2. По характер на приложението	Продукт; Процес.
3. По източник	Породени от развитието на науката; Породени от потребностите на производството; Потребностите на пазара.
4. По роля във възпроизводствения процес	Потребителски; Инвестиционни.
5. По сфера	Производствени; Непроизводствени; Организационни
6. За кого е нововъведение	За фирмата; За пазара; За конкретния потребител.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

И. Георгиев и Ц. Цветков:

По степен на
новост и
важност

А. Основни иновации:

- а) основни иновации с най-голяма важност;
- б) основни иновации със средна важност;
- в) основни иновации с малка важност.

Б. Подобрени иновации:

- а) подобрени иновации с голяма важност;
- б) важни подобрени иновации;
- в) нормални (инкрементни) иновации;
- г) еволюционни промени.

В. Псевдоиновации:

- а) неголеми иновации на продукта, които повишават ефективността при ползването му от потребителя;
- б) иновации, които повишават ефективността на един процес, но намаляват ефективността на системата като цяло;
- в) иновации, които подобряват ефективността на системата в краткосрочен план, но в дългосрочна перспектива водят до големи загуби или неравновесия.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Табл. 2. Иновации в туризма свързани с околната среда

Видове иновации:	Примери:
Продуктови иновации	<p>Продукти на екотуризма; “Професионални турове” – турове, свързани с демонстрацията на нови екологични технологии -приложения на слънчевата и вятърната енергия, посещения в екологосъобразни селскостопански ферми и промишлени предприятия; турове, организирани с цел туристите да почистят даден туристически маршрут;</p> <p>Иновации от секторите, които осигуряват екипировка за любителите на екотуризма;</p> <p>Създаването и развитието на допълнителни природни ресурси – изкуствени природни паркове, изкуствено залесени територии, изкуствени влажни зони и хдропаркове;</p> <p>“Зелено” туристическо предприятие като продукт – “зелени” хотели, екологично загрижени авиолинии, дотолкова, доколкото туристите са способни да ги разграничат от останалите;</p> <p>Продуктови разработки ограничаващи обема на туристическите посещения – широк спектър ограничителни мероприятия, вкл. “виртуални турове” като заместител на пътуванията</p>

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Табл. 2. Иновации в туризма свързани с околната среда (продължение)

Класически процесни иновации (класически технологични иновации)	<p>Използване на икономични електрически крушки, които освен, че пестят ел. енергия, се налага да бъдат сменяни по-рядко;</p> <p>Използване на електрически кухненски котлони, които се включват при съприкосновение с дъната на кухненските съдове – те освен, че пестят енергия, съкращават и времето необходимо за приготвяне на ястията;</p> <p>Оформяне на “диви” паркове, които се нуждаят от много по-малко разходи за поддръжка.</p>
Процесни иновациите при боравенето и обработката на информация	<p>По отношение на отделните предприятия – внедряване на подходящи системи за мониторинг за тотален контрол на качеството;</p> <p>По отношение на парковете и дестинациите – пак системи за мониторинг, но на ниво дестинация;</p>

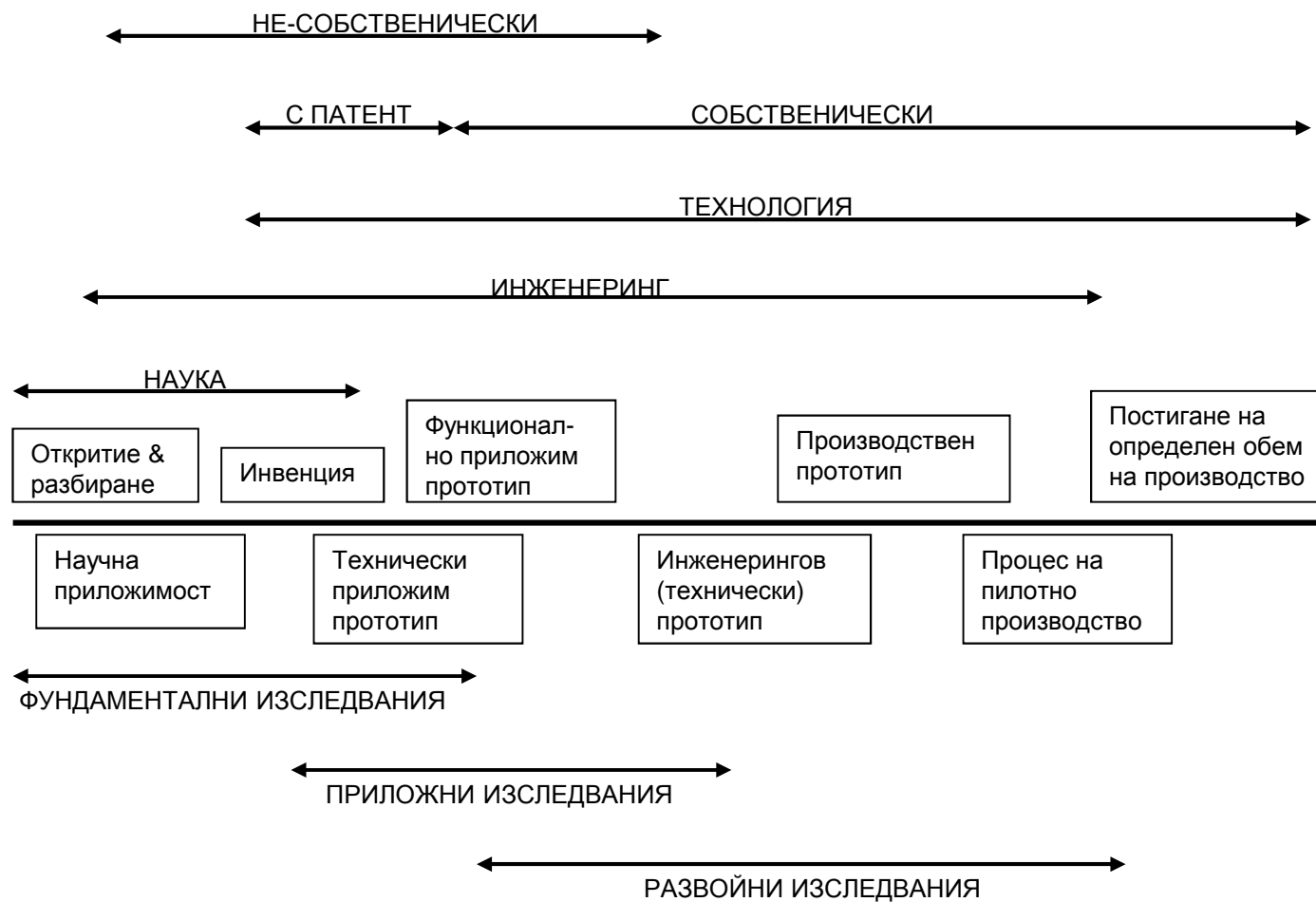

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Табл. 2. Иновации в туризма свързани с околната среда (продължение)

Управленски иновации	<p>По отношение на персонала – ефективни комуникации с персонала и неговото обучение по екологичните въпроси;</p> <p>По отношение на местните жители – малки семейни предприятия; ангажиране на местните жители в опазването и консервацията на околната среда; доброволчески организации за подпомагане развитието на екотуризма и еконачинанията;</p> <p>По отношение на туристите - мерки за насърчаване на екологосъобразно поведение.</p>
Институционални иновации	<p>По институция тук се разбира не само обществени такива, но и трайно установени канали за реализация, разделение на труда, навици и обичаи:</p> <ul style="list-style-type: none">- “Син флаг”;- “Зеленият катинар” /“Der grüne Koffer (Германия)“/;- “Зеленият ключ” /“The Green Key” (Дания)“/.

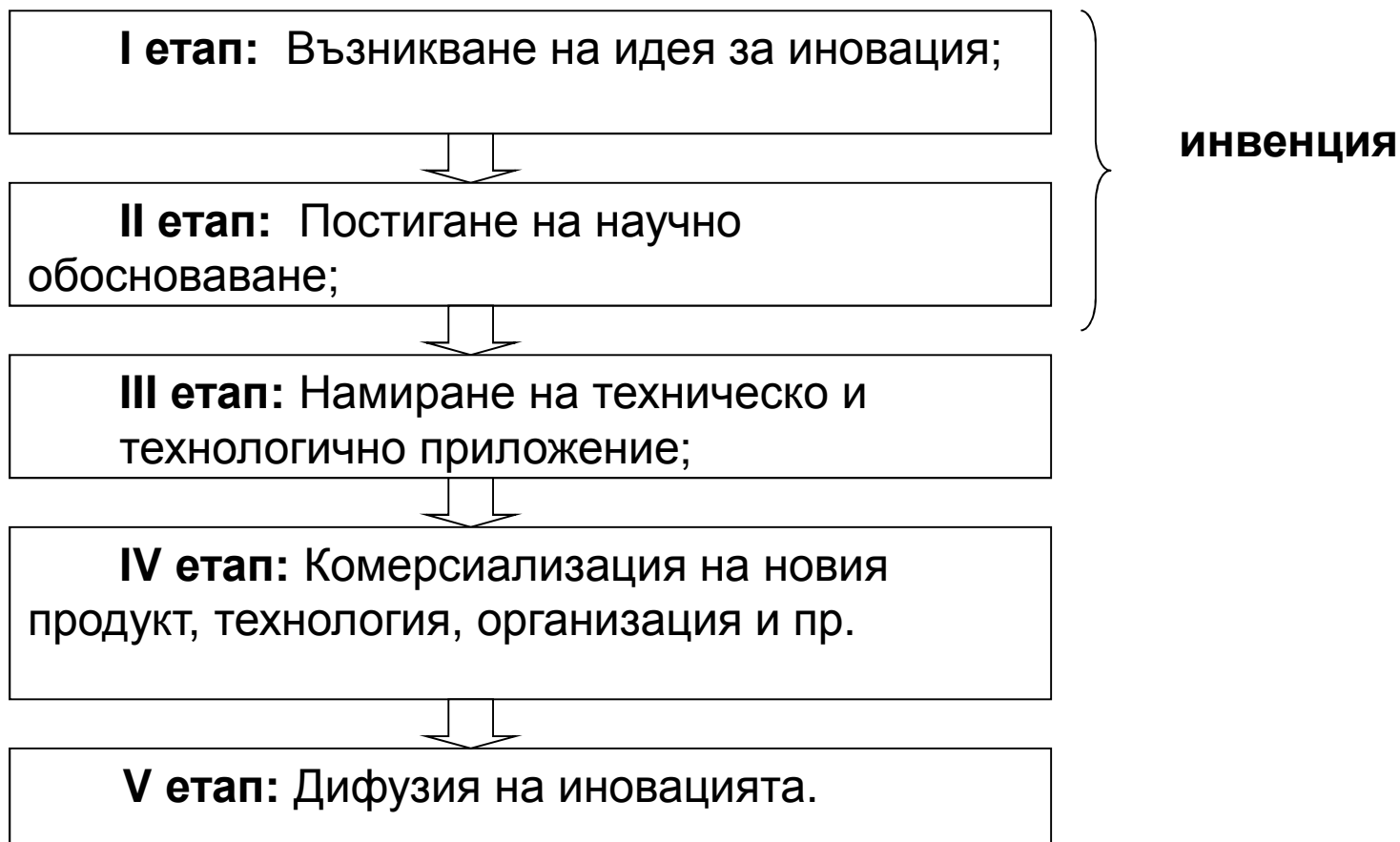
ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Фиг. 1. Линеен процес на радикална иновация (по Ф. Бец)

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Фиг. 2. Обобщена структура на иновационния процес

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Фиг. 3. Цикличен нарастващ иновационен процес

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 1

Фиг. 5. Интегриране на цикличния с линейния иновационен процес при създаването на следващо поколение иновации